

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

SANKCIJŲ UŽ PARAMOS SĄLYGŲ REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMĄ TAIKymo METODIKA

Jurgita Čiučkienė
vyr. specialistė

zum.lrv.lt

SANKCIJŲ METODIKOS TIKSLAS

- Nustatyti sankcijas ir sankcijų skaičiavimo mechanizmą už Valdymo reikalavimų ir GAAB reikalavimų (paramos sąlygų) pažeidimus
- Paramos sąlygų laikymasis yra pagrindas gauti išmokas
- Nustačius paramos sąlygų pažeidimus visos pareiškėjo išmokos, kurioms taikomi paramos sąlygų reikalavimai, sumažinamos Sankcijų metodikoje nustatyta tvarka t. y. apskaičiuotu procentiniu dydžiu

SANKCIJŲ METODIKOS TAIKYMAS

Paramos sąlygos taikomos pareiškėjams siekiantiems gauti:

- bazines tiesiogines, perskirstomas, jaunojo ūkininko, klimatui, aplinkai ir gyvūnų gerovei naudingų sistemų (ekologinių sistemų), susietosios paramos išmokas;
- Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano kaimo plėtros intervencinių priemonių:
  - ✓ „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“,
  - ✓ „Miško priežiūra ir apsauga“,
  - ✓ „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“,
  - ✓ „Laukinių paukščių apsauga už „Natura 2000“ teritorijos ribų“,
  - ✓ „Vietovės su gamtinėmis ar kitomis specifinėmis kliūtimis“,
  - ✓ „Parama „Natura 2000“ miškuose“,
  - ✓ „Parama „Natura 2000“ žemės ūkio paskirties žemėje“ išmokas.

SANKCIJŲ METODIKOS REGLAMENTAVIMAS

ES reglamentais:

- 2021/2115 dėl strateginių planų rengimo
- 2021/2116 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos
- 2022/1172 dėl bendrosios žemės ūkio politikos integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir su paramos sąlygomis susijusių administracinių nuobaudų taikymo ir apskaičiavimo

Nacionaliniais teisės aktais:

- **GAAB aprašas**, taikomas nuo 2023 metų, patvirtintas LR žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu 3D-107

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/90362e90b44011ed8df094f359a60216>

- **VR aprašas**, taikomas nuo 2023 metų, patvirtintas LR žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 27 d. įsakymu 3D-109

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/db36b0a0b66511ed8df094f359a60216>

REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMŲ NUSTATYMAS IR JŲ VERTINIMAS

- Paramos sąlygų reikalavimų patikras atlieka NMA ir VMVT
- Patikros gali būti atliekamos vietoje t. y. pareiškėjo valdoje arba administraciniu būdu
- Nustatytas reikalavimo pažeidimas skirstomas:
  - ✓ į tyčinius ir netyčinius
  - ✓ pasikartojančius ir nepasikartojančius
- Nustatytas pažeidimas taip pat vertinamas pagal masto, sunkumo ir poveikio trukmės kriterijus (kiekvienam reikalavimo pažeidimui yra priskirti pažeidimų įvertinimo kriterijai)

REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMŲ KRITERIJAI

- Mastas (mažas arba didelis)– reikalavimų pažeidimo sukeltų padarinių dydis, nustatomas atsižvelgiant į tai, ar reikalavimo pažeidimo sukelti padariniai daro įtaką tik žemės ūkio subjekto valdomai žemės ūkio valdai, ar turi platesnį poveikį.
- Sunkumas (nesunkus arba sunkus) – reikalavimų pažeidimo sukeltų padarinių svarba, nustatoma atsižvelgiant į atitinkamo reikalavimo tikslus.
- Poveikio trukmė (nepastovi arba pastovi) – reikalavimų pažeidimo sukeltų padarinių poveikio trukmė, įvertinama taip pat ir atsižvelgiant į galimybes tą poveikį nutraukti.
- Pakartotinis reikalavimo pažeidimas – to reikalavimo pažeidimas daugiau negu vieną kartą per trejus iš eilės kalendorinius metus, nors žemės ūkio veiklos subjektas buvo informuotas apie ankstesnius nustatytus reikalavimų pažeidimus.

REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMŲ KRITERIJAI

Sunkumas: sunkus (+1 proc.), nesunkus (-1 proc.)

Mastas: didelis (+1 proc.), mažas (-1 proc.)

Poveikio trukmė: pastovi (+1 proc.), nepastovi (-1 proc.)

NETYČINIAI REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMAI

Sankcijos bazinis dydis 3 proc.

Priklausomai nuo kriterijų sankcija didinama ↑ arba mažinama ↓

Galimi sankcijų dydžiai: 1, 3, 5, 10 proc.

10 proc. sankcija taikoma, kai pažeidimas kelia pavojų visuomenės (ir) ar gyvūnų sveikatai (ūkinių gyvūnų žalojimas, fiziologinių poreikių neužtikrinimas, maisto ir pašarų saugos neužtikrinimas, netinkamas augalų apsaugos produktų naudojimas)

Sankcija skaičiuojama atskirai kiekvienam reikalavimo pažeidimui

Bendras susumuotas daugiau nei vieno netyčinio reikalavimo pažeidimo dydis negali viršyti 5 arba 10 proc. (kai pažeidimas kelia pavojų visuomenės (ir) ar gyvūnų sveikatai)

NETYČINIAI REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMAI

PVZ. Sankcijos apskaičiavimas $3-1-1-1=0 \rightarrow 1\text{proc.}$

Valdymo reikalavimas dėl tinkamo išsibarsčiusių ar išsipylusių augalų apsaugos produktų sutvarkymo, kaip nustatyta Valdymo reikalavimų aprašo 41 punkte.	MASTAS	MAŽAS	Visada laikoma mažo masto.
	POVEIKIO TRUKMĖ	NEPASTOVI	Visada laikoma nepastovia.
	SUNKUMAS	NESUNKI	Visada laikoma nesunkiu.

NETYČINIAI REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMAI

PVZ. Sankcijos apskaičiavimas kai azoto kiekis 211 kg/ha $3+1-1+1=4 \rightarrow 5$ proc.

Valdymo reikalavimas dėl į dirvą patenkančio azoto kiekio laikymosi, kaip nustatyta Valdymo reikalavimų aprašo 11 punkte.	MASTAS	MAŽAS	Per metus į dirvą patenkančio azoto kiekis neviršija 210 kg/ha (imtina).
		DIDELIS	Per metus į dirvą patenkančio azoto kiekis viršija 210 kg/ha.
	POVEIKIO TRUKMĖ	NEPASTOVI	Visada laikoma nepastovia.
	SUNKUMAS	NESUNKUS	Per metus į dirvą patenkančio azoto kiekis neviršija 190 kg/ha (imtina).
		SUNKUS	Per metus į dirvą patenkančio azoto kiekis viršija 190 kg/ha.

NETYČINIAI REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMAI

PVZ. Sankcijų dydžio apskaičiavimas, kai nustatytas daugiau nei vienas netyčinis reikalavimo pažeidimas

VR 41 – 1 proc.

VR 11 – 5 proc.

VR 41 (1 proc.) + VR 11 (5 proc.) = 6 ➔ 5 proc.

Bendras susumuotas daugiau nei vieno netyčinio reikalavimo pažeidimo dydis negali viršyti 5 arba 10 proc. (kai pažeidimas kelia pavojų visuomenės (ir) ar gyvūnų sveikatai)

PAKARTOTINIAI NETYČINIAI REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMAI

Pirmo pakartotinio netyčinio pažeidimo atveju taikoma 10 proc. sankcija ir įspėjimas, kad dar kartą nustatius pakartotinį to paties pažeidimo atvejį, jis bus laikomas pažeistu tyčia

Sankcija skaičiuojama atskirai kiekvienam reikalavimo pažeidimui

Bendras susumuotas daugiau nei vieno pakartotinio netyčinio reikalavimo pažeidimo dydis negali viršyti 20 proc.

Tolimesni pakartotiniai to paties reikalavimo pažeidimai laikomi tyčiniu reikalavimų pažeidimu

TYČINIAI REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMAI

Sankcijos bazinis dydis 15 proc.

Priklausomai nuo kriterijų sankcija didinama ↑ arba mažinama ↓

Galimi sankcijų dydžiai: 15-18 proc.

Sankcija skaičiuojama atskirai kiekvienam reikalavimo pažeidimui

Bendras susumuotas daugiau nei vieno tyčinio reikalavimo pažeidimo dydis negali viršyti 100 proc.

TYČINIAI REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMAI

PVZ. Sankcijos apskaičiavimas $15+1+1+1=18$ proc.

Valdymo reikalavimas dėl draudimo tiekti rinkai iš gydytų ūkinių gyvūnų gautus gyvūninius produktus ar skersti, parduoti skerdimui gydytus ūkinius gyvūnus nepasibaigus išlaukai, kaip nustatyta Valdymo reikalavimų aprašo 32 punkte.	MASTAS	DIDELIS	Visada laikoma didelio masto.
	POVEIKIO TRUKMĖ	PASTOVI	Visada laikoma pastovia.
	SUNKUMAS	SUNKUS	Visada laikomas sunkiu.

NETYČINIAI, TYČINIAI IR PAKARTOTINIAI REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMAI

Sankcija skaičiuojama atskirai kiekvienam reikalavimo pažeidimui atsižvelgiant į sankcijų skaičiavimo principus taikomus tyčiniams, netyčiniams arba pakartotiniams netyčiniams reikalavimų pažeidimams.

Bendras susumuotas visų reikalavimų pažeidimo dydis negali viršyti 100 proc.

NETYČINIAI, TYČINIAI IR PAKARTOTINIAI REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMAI

PVZ. Sankcijos apskaičiavimas kai nustatomas netyčiniai ir tyčiniai reikalavimų pažeidimai

Apskaičiuojamas netyčinių reikalavimų pažeidimų sankcijų dydis

VR 41 – 1 proc.

VR 11 – 5 proc.

VR 41 (1 proc.) + VR 11 (5 proc.) = 6 ➔ 5 proc.

Apskaičiuojamas tyčinių reikalavimų sankcijų dydis

VR 32 – 18 proc.

Susumuotas sankcijos dydis:

5 + 18 = 23 proc.

SANKCIJŲ TAIKYMAS PAGAL PAŽEIDIMO METUS

Kai reikalavimo pažeidimo metai sutampa su reikalavimo pažeidimo nustatymo metais, sankcijos procentinis dydis apskaičiuojamas vadovaujantis Metodikos nuostatomis ir sankcija pritaikoma reikalavimo pažeidimo nustatymo metais pateiktos ar planuojamos pateikti paraiškos išmokai.

Kai reikalavimo pažeidimo metai nesutampa su reikalavimo pažeidimo nustatymo metais, sankcijos procentinis dydis už reikalavimo pažeidimą yra apskaičiuojamas vadovaujantis reikalavimo pažeidimo metais galiojusios Metodikos nuostatomis, atsižvelgiant į reikalavimo pažeidimo metais gautos paraiškos išmoką. Apskaičiuota sankcijos suma yra išskaičiuojama iš reikalavimo pažeidimo nustatymo metais pateiktos ar planuojamos pateikti paraiškos išmokos sumos.

Sankcija taikoma, jei reikalavimo pažeidimas nustatomas per trejus kalendorinius metus iš eilės skaičiuojant nuo tų metų, kuriais buvo nesilaikoma reikalavimų, imtinai.

Tais atvejais, kai neįmanoma nustatyti, kuriais kalendoriniais metais buvo padarytas reikalavimo pažeidimas, sankcija apskaičiuojama ir taikoma reikalavimo pažeidimo nustatymo metais pateiktai paraiškai.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

**SANKCIJŲ METODIKOS ĮSAKYMO PROJEKTAS YRA PASKELBTAS TAIS,
PASTABAS GALIMA TEIKTI IKI KOVO 29 D.
PROJEKTO NR. 23-3528**

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Ačiū už dėmesį

